

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ปัจจุบัน การค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ ที่มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลาย ๆ ประเทศ ทำให้ยากแก่การป้องกันและปราบปราม ซึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงก็กำลังประสบกับความร้ายแรงของปัญหาดังกล่าวอยู่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานราคาถูก
- การลงทุนของประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงได้กระทำในตลาดต่างประเทศมากขึ้น
- ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง
- ความสะดวกสบายในการเดินทางไปมาหาสู่กันระหว่างพลเมืองของประเทศทั้งระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่อยู่ห่างไกลกันโดยใช้เวลาน้อยกว่าในอดีต

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ ได้กลายเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงไปทั่วโลก นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำ ความผิดให้มีความสลับซับซ้อน มีการดำเนินการเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในหลาย ๆ ประเทศในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ดี หลาย ๆ ภูมิภาคก็ได้ตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาดังกล่าวและได้มีความพยายามในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่สำหรับประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง พบว่าปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ ทวีความรุนแรงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา การค้าหญิงและเด็กได้ขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวาง มีการค้าหญิงและเด็กผ่านข้ามแดนในแถบลุ่มแม่น้ำโขง เนื่องจากมีพรมแดนเชื่อมต่อกันในระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ทำให้ง่ายต่อการค้าข้ามเขตแดน แทบทุกประเทศในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้จะต้องเผชิญกับปัญหาการค้าหญิงและเด็กภายในประเทศแล้ว ยังต้องประสบกับปัญหาการค้าข้ามเขตแดนด้วย ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ต้องแบกรับภาระอันเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าว แต่

ปัญหาก็คือ ทุกประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเท่าที่ควรตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ในที่สุดแล้วปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศขยายขอบข่ายลูกกลมจนยากแก่การป้องกันและปราบปรามในปัจจุบัน

โดยสามารถสรุปสภาพปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ และมาตรการทางกฎหมายของแต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ได้ดังนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประเทศลาวให้คำจำกัดความของการค้าหญิงและเด็กว่า หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะของกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้า การลักพาตัว การนำหญิงมาค้าประเวณี การซื้อขายหญิงอย่างผิดกฎหมาย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในทางเพศ หรือการใช้แรงงานทั้งในประเทศและข้ามชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำจำกัดความดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจน ไม่อาจครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในขณะที่สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาวเกี่ยวพันใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยจากการศึกษาในปี ค.ศ. 1995 พบว่าผลกระทบที่หญิงและเด็กได้รับ ไม่เพียงแต่แสดงถึงสถานการณ์ที่เลวร้ายจากการตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก แต่หญิงและเด็กเหล่านี้ ยังได้รับการปฏิบัติเยี่ยงผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และถูกส่งตัวเข้าไปอยู่ในคุกสำหรับผู้กระทำความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

สาเหตุหลัก ๆ ของปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากปัญหาความยากจน การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม การเปิดแนวชายแดน ทำให้ง่ายต่อการค้าหญิงและเด็กข้ามเขตแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้าน การที่ประเทศลาวมีประชาชนไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนมาก การขาดการศึกษา ทำให้หญิงและเด็กถูกล่อลวงโดยนักค้าหญิงและเด็กได้โดยง่าย นอกจากนี้หญิงและเด็กชาวลาวส่วนใหญ่ มักถูกจำกัดเกี่ยวกับทักษะในการประกอบอาชีพ มีโอกาสในการทำงานน้อย ในขณะที่มีความต้องการสินค้าเพื่อบริโภคสูง ทำให้หญิงและเด็กเหล่านี้ถูกชักจูงไปขายบริการได้ง่าย

ความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ปัญหาการค้าหญิงและเด็กมีความรุนแรงและขยายวงกว้าง ระบบกฎหมายของประเทศไม่อาจใช้ในการป้องกันและปราบปรามปัญหาดังกล่าวได้ แม้ว่าการค้าประเวณีรวมทั้งสื่อลามกประเภทต่าง ๆ จะเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายก็ตาม ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากประเทศลาวไม่มีกฎหมายที่

ใช้บังคับโดยตรงกับการค้าหญิงและเด็ก จะมีก็แต่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาบางมาตรา ที่ระบุลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กไว้หลายระดับ หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายแรงงานบางมาตราที่กำหนดเกี่ยวกับการใช้แรงงานหญิงและการคุ้มครองสิทธิสตรี แต่มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวก็ไม่มี ความชัดเจน และไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ราชอาณาจักรกัมพูชา

สำหรับประเทศกัมพูชา การค้าหญิงและเด็ก หมายถึง การค้ามนุษย์ โดยไม่จำเป็นต้องอพยพหรือเคลื่อนย้าย แต่รวมถึงการนำเหยื่อไปขายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การค้าหญิงและเด็กจึงประกอบไปด้วย 1. การล่อลวง หรือการลักพา ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด

2. เพื่อขาย หรือเพื่อค้าประเวณี

ในขณะที่สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศกัมพูชา มีความรุนแรงเป็นอย่างมาก โดยมีรายงานว่า หญิงและเด็กที่ถูกล่อลวงเพื่อค้าบริการทางเพศมีอายุต่ำกว่า 17 ปี เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ประมาณ 50-65 % พบว่าถูกใช้กำลังให้เข้ามาในธุรกิจค้าบริการทางเพศ โดยถูกจุดลักพา ข่มขืน ถูกขายโดยคนในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนบ้าน การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศกัมพูชานั้น แต่เดิมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ต่อมามีการขยายเป็นเครือข่ายที่ใหญ่โต มีการทำเป็นระบบในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม และมีการโยกย้ายลงมาถึงระดับชาวบ้าน

ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายภายในของกัมพูชา พบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศอยู่หลายฉบับทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก กฎหมายแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการเข้าเมือง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าแม้ประเทศกัมพูชาจะมีกฎหมายว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กโดยตรง ซึ่งนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นภายในประเทศก็ตาม โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ชักชวน หรือพยายามชักชวนบุคคลใดเพื่อวัตถุประสงค์ในการค้ามนุษย์หรือค้าประเวณี และเพิ่มโทษในกรณีบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออายุน้อยกว่า 15 ปี แต่กฎหมายดังกล่าวกลับไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้การค้าประเวณีเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น แม้กฎหมายดังกล่าว จะ เป็นมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศกัมพูชาโดยตรงก็ตาม แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กลับไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายของประเทศกัมพูชาก็ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประเทศกัมพูชาไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

สถานการณ์รัฐสังคมนิยมเวียดนาม

การค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ เพิ่งจะกลายเป็นปัญหาร้ายแรงสำหรับประเทศเวียดนามในช่วงระยะเวลาไม่นานมานี้ ด้วยสาเหตุอันเนื่องมาจากนโยบายเปิดประเทศของเวียดนาม การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การกลายสภาพจากชนบทเป็นเมือง และการมีตลาดต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการมีส่วนร่วมกับประเทศอื่น ๆ ในลุ่มแม่น้ำโขง ทำให้การติดต่อสื่อสารกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปได้โดยสะดวก จึงง่ายต่อการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ โดยสถานการณ์การค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศในประเทศเวียดนาม กำลังเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง

ในขณะที่ยังไม่มี การให้คำจำกัดความที่ชัดเจนสำหรับการค้าหญิงและเด็ก แต่สามารถพิจารณาได้จากบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่กำหนดให้การค้าหญิง หมายถึงการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการล่อลวง หรือขนส่งบุคคลไม่ว่าจะภายในประเทศหรือข้ามเขตแดนด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย เพื่อการบังคับใช้แรงงาน บังคับให้ทำงาน หรือค้าบริการทางเพศเยี่ยงทาส โดยการค้าหญิงและเด็กในประเทศเวียดนามเกิดขึ้นใน 3 พื้นที่ คือ จากตอนเหนือของเวียดนามไปยังประเทศจีน เพื่อการแต่งงานและวัตถุประสงค์อื่น ๆ , จากตอนใต้ของประเทศเวียดนามและส่วนอื่น ๆ มายังประเทศไทยเพื่อการค้าประเวณี และการค้าหญิงและเด็กชาวเวียดนามไปยังฮ่องกง ไต้หวัน และมาเก๊า เพื่อการแต่งงาน

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศเวียดนาม มีความรุนแรงไม่เฉพาะแต่ภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังได้ลุกลามกลายเป็นปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติ ส่งผลกระทบต่อหลาย ๆ ประเทศไม่เพียงแต่ประเทศเพื่อนบ้านเท่านั้น แต่ประเทศเวียดนามกลับไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะใช้แก้ปัญหานี้โดยตรงแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กกำลังอยู่ในภาวะวิกฤติ จะมีก็แต่เพียงประมวลกฎหมายอาญา ที่มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กไว้ในบางมาตราเท่านั้น ซึ่งย่อมไม่เพียงพอที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อีกทั้งบทบัญญัตินี้ก็ยังไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้วย

สถานการณ์รัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์

ปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศเมียนมาร์ มีปัจจัยที่เป็นสาเหตุอยู่หลาย ๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมู่บ้านในชนบทส่วนใหญ่ยากจน เป็นเหตุให้หญิงและเด็กถูกล่อลวงได้โดยง่าย ด้วยการหลอกลวงว่าจะหางานดี ๆ มีค่าตอบแทนสูงให้ทำ แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับถูกนำตัวไปบังคับค้าประเวณี หรือปัจจัยทางสังคม เนื่องจากหญิงและเด็ก ส่วนใหญ่มี

การศึกษาต่ำ มีความเชื่อและอ่อนต่อโลก จึงตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กได้โดยง่าย หรือสาเหตุจากปัจจัยทางการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้ชาวพม่าหลาย ๆ คนไม่มีงานทำ และเดินทางข้ามเขตแดน เพื่อไปหางานทำในประเทศเพื่อนบ้าน จึงทำให้ถูกหลอกลวงและตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กในที่สุด อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า มีหญิงและเด็กจำนวนไม่น้อยที่ทราบว่าถูกซื้อไปเพื่อนำไปค้าประเวณี ก็สมัครใจที่จะไป เนื่องจากความยากจน ทำให้ต้องการทำงานซึ่งมีรายได้ดีโดยไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถ โดยมองว่าอาชีพค้าประเวณีเป็นอาชีพที่ไม่ต้องมีความรู้ความสามารถแต่ก็สามารถสร้างรายได้ที่ดีให้กับหญิงและเด็กเหล่านี้ได้ ซึ่งนับเป็นเรื่องที่น่าตกใจและต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งไม่เพียงแต่เฉพาะประเทศเมียนมาร์เท่านั้น ประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคแม่น้ำโขง ก็พบว่าจำนวนของหญิงและเด็กที่เข้าสู่การค้าประเวณีโดยสมัครใจเพิ่มสูงขึ้นจนน่าเป็นห่วง นอกจากนี้ ประเทศเมียนมายังประสบปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพในการทำงานและมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการค้าหญิงและเด็ก ทำให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กในประเทศเมียนมาร์เป็นไปด้วยความยากลำบาก

ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายภายใน ที่เกี่ยวข้องกับ การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กพบว่า มีกฎหมายหลัก ๆ อยู่เพียง 3 ฉบับ คือ กฎหมายเกี่ยวกับเด็ก ประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี แต่ไม่มีกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กโดยตรง แม้ว่าในกฎหมายเกี่ยวกับเด็กจะมีบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือในประมวลกฎหมายอาญา จะมีบทบัญญัติหลาย ๆ มาตรากำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำละเมิดต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการนำเด็กหญิงมาค้าประเวณี การส่งเด็กสาวออกนอกประเทศ หรือการซื้อ-ขายเด็กสาวเพื่อบังคับค้าประเวณี เป็นต้น หรือในกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณี ที่ได้กำหนดให้ การค้าประเวณี การใช้กำลัง หรือการล่อลวงหญิงเพื่อบังคับค้าประเวณี เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายก็ตาม แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น ก็ไม่อาจครอบคลุมถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ผู้กระทำผิดยังมีวิธีการในการหลีกเลี่ยงกฎหมายต่าง ๆ นานา มีรูปแบบการดำเนินงานที่ซับซ้อนและเป็นระบบ มีเครือข่ายเชื่อมโยงกันหลาย ๆ ประเทศ ทำให้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สถานการณ์รัฐประชาชนจีน

ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ก็เป็นผลเนื่องมาจากนโยบายปฏิรูปและนโยบายเปิดประเทศของจีน ที่ทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจและฐานะทาง

สังคม หญิงที่ยากจนในหมู่บ้านตามชนบท ต้องการหนีความยากลำบาก ทำให้ตกเป็นเหยื่อของ กระบวนการค้าหญิงและเด็กได้อย่างง่ายดาย โดยส่วนใหญ่การค้าหญิงและเด็กภายในประเทศ เป็นไปเพื่อการแต่งงาน ในขณะที่การค้าหญิงและเด็กข้ามเขตแดนระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย หรือเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการทางเพศ ซึ่งรูปแบบที่เกิดขึ้นจะเป็นไปในลักษณะที่แอบแฝง โดยมีร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ไนท์คลับ คาราโอเกะ หรือโดยอาศัยธุรกิจท่องเที่ยวบังหน้า ซึ่งทำให้ ยากในการป้องกันและปราบปราม

สำหรับมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเพื่อ บริการทางเพศในประเทศจีน พบว่า มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อยู่หลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายอาญา ซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่โดยเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก เพื่อคุ้มครองหญิงและเด็กจากการลักพาและการนำไปเป็นโสเภณี รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง สิทธิสตรี นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่จะเข้มงวดกับการกระทำความผิดโดยการส่งผู้หญิงไปต่างประเทศ เพื่อค้าบริการทางเพศ ซึ่งได้กระทำในรูปของการส่งแรงงานออกนอกประเทศและการหลบหนีออกนอกประเทศโดยผิดกฎหมาย โดยให้มีบทลงโทษที่รุนแรงกับผู้กระทำความผิด เพื่อป้องกันการค้าหญิงและ เด็กข้ามชาติ อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายและแนวนโยบายตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยมาตรการทาง กฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กโดยตรง ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศจีนไม่มีกฎหมาย ดังกล่าว อีกทั้งรูปแบบของการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ก็มีการดำเนินการอย่างเป็น ขบวนการ และมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ทำให้มาตรการทาง กฎหมายภายในที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะขจัดปัญหาดังกล่าวได้

ราชอาณาจักรไทย

สำหรับประเทศไทย กลายเป็นประเทศที่ประสบกับความรุนแรงของปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เพื่อบริการทางเพศมากที่สุดในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยพบว่าสัดส่วนของโสเภณีในประเทศไทยเพิ่มสูง ขึ้น เนื่องจากการหลั่งไหลเข้ามาของเด็กและหญิงที่ถูกส่งหรือค้าข้ามแดนจากประเทศต่าง ๆ อาทิ กัมพูชา จีน ลาว พม่า และเวียดนาม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นทั้งแหล่งที่มาหรือประเทศ ต้นทาง โดยหญิงและเด็กชาวไทยถูกส่งไปค้าประเวณียังประเทศญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกาเหนือ แอฟริกา ได้ ออสเตรเลีย และประเทศอื่น เป็นประเทศผู้ส่งผ่าน โดยหญิงและเด็กชาวจีนถูกส่งผ่านประเทศ ไทย เพื่อไปทำงานผิดกฎหมายในประเทศอื่น และเป็นประเทศผู้รับในเวลาเดียวกัน โดยหญิงและเด็ก

จากจีน ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า และเมื่อเร็ว ๆ นี้จากประเทศในทวีปยุโรป เช่น รัสเซีย ถูกส่งเข้ามาเพื่อทำงานขายบริการทางเพศและงานผิดกฎหมายอย่างอื่นในไทย

โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็กขึ้นในประเทศไทย พบว่ามีอยู่หลายสาเหตุ แต่ที่สำคัญคือ ความยากจน ครอบครัวแตกแยก ขาดการศึกษา มีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม เป็นต้น ส่งผลให้หญิงและเด็กเป็นจำนวนมากต้องกลายเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก และทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยโสเภณีในสายตาของชาวโลก ซึ่งรัฐบาลของประเทศไทยก็ได้มีความพยายามเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะผู้กระทำผิดเองก็ได้พยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎหมาย สถานบริการทางเพศหลายแห่งมีการดำเนินการโดยอาศัยกิจการอื่นบังหน้า และเปลี่ยนรูปแบบให้มีความหลากหลาย ซึ่งแต่ละรูปแบบมีการให้บริการที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็มีจุดมุ่งหมายสุดท้ายแบบเดียวกัน คือ การขายบริการทางเพศ

ในขณะที่มาตรการทางกฎหมายภายในของประเทศไทยที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539, พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540, พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้น และแม้จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวหลายฉบับให้มีความเหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่อาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจาก ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศที่เกิดขึ้น มิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะภายในประเทศไทยเท่านั้น ปัจจุบันการค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นธุรกิจข้ามชาติข้ามพรมแดนไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี ทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง จำเป็นต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศเป็นมาตรฐานในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายภายในของแต่ละประเทศไม่มีความเหมาะสม และไม่อาจแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศได้ ซึ่งต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกับกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น องค์การสหประชาชาติได้ยกย่องอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้า

ประเวณีของผู้อื่น ซึ่งสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ลงมติรับรองอนุสัญญาฉบับนี้ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 1950 โดยข้อความเบื้องต้นแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ได้กำหนดว่า เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการที่จะปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก จึงให้มีบทบัญญัติระหว่างประเทศต่อไปนี้ยังคงมีผลใช้บังคับ ได้แก่

1. ข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1904 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้ประเทศภาคีร่วมจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานและแถลงข่าวเกี่ยวกับการใช้สตรีและเด็กนทางมิชอบ นอกจากนั้นให้มีการจัดหลักประกันสวัสดิภาพแก่หญิงสาวและเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เพื่อให้พ้นจากการถูกละเมิดหรือบังคับให้เป็นทาส ซึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง มีประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่เข้าเป็นภาคีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศฉบับนี้

2. อนุสัญญาระหว่างประเทศ เรื่องการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1910 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้มีการลงโทษแก่ผู้ว่าจ้าง ลักพา ล่อลวง ช่มชู้ ใช้กำลังบังคับ หรือใช้อำนาจในทางที่ผิด เพื่อให้หญิงหรือเด็กหญิงสนองความต้องการที่ผิดศีลธรรมของผู้อื่น แม้ว่าหญิงหรือเด็กหญิงจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม เช่นเดียวกัน ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคแม่น้ำโขงที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้

3. อนุสัญญาระหว่างประเทศ เรื่องการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1921 มีสาระสำคัญคือ ให้เพิ่มความคุ้มครองแก่เด็กชายด้วย ซึ่งข้อตกลงและอนุสัญญา 2 ฉบับแรกไม่ได้กล่าวถึง และให้มีการลงโทษการพยายามและการเตรียมการที่จะกระทำผิดด้วย และให้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อป้องกันการค้าบุคคล ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง มีประเทศไทย และประเทศจีนเป็นภาคี

4. อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะ ค.ศ. 1933 มีสาระสำคัญคือ ให้ลงโทษผู้ล่อลวงให้ได้มาซึ่งหญิงที่บรรลุนิติภาวะแล้วไม่ว่าด้วยประการใดก็ตาม เพื่อประโยชน์อันมิชอบ และแม้หญิงจะสมัครใจหรือไม่ก็ตาม และให้ลงโทษแก่การพยายามและเตรียมการกระทำ ความผิด และประเทศภาคีจะติดต่อสื่อสารและให้ข้อมูลแก่กันและกันเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามอนุสัญญาฉบับนี้ หรืออนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. 1910 และ 1921 สำหรับอนุสัญญาฉบับนี้ ไม่มีประเทศใดในภูมิภาคแม่น้ำโขงเข้าเป็นภาคีเลย

ในขณะที่ อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1950 มีสาระสำคัญ คือ ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลไม่จำกัดเพศและวัย และมีบทลงโทษต่อกกลางและผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น แม้ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และภายใต้กฎหมายภายใน การพยายามและการเตรียมการกระทำความผิด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยจงใจเกี่ยวกับการกระทำความผิดต้องถูกลงโทษ และประเทศภาคีให้ความสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างกันเกี่ยวกับการศึกษา สุขภาพ อนามัย สังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ เพื่อป้องกันการค้าประเวณี ซึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงที่เป็นภาคีของอนุสัญญาฉบับนี้มีเพียงประเทศพม่ากับประเทศลาวเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีอนุสัญญาที่สำคัญอีก 2 ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงต่างก็เป็นภาคีของอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับนี้ ซึ่งได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้ประเทศภาคีดำเนินการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อกำจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิง ให้มีการประกันสิทธิอันเท่าเทียมของหญิงและชาย และ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้ประเทศภาคีมีมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองเด็ก และป้องกันไม่ให้เด็กตกเป็นเหยื่อของการลักพา การขาย และการลักลอบส่งผ่านเด็กไม่ว่าจะเพื่อความประสงค์ใด หรือในรูปแบบใดก็ตาม

อย่างไรก็ดี แม้ว่าหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงจะเป็นภาคีของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กหลาย ๆ ฉบับตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม แต่ประเทศเหล่านี้ก็มิได้รับมาดำเนินการปฏิบัติอย่างจริงจัง มาตรการทางกฎหมายภายในของเกือบทุกประเทศยังคงล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ประกอบกับการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวดจริงจัง ทำให้ปัญหาการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคแม่น้ำโขงยังคงทวีความรุนแรงและขยายขอบข่ายลุกลามใหญ่โตในปัจจุบัน

นอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายภายในที่เหมาะสมและครอบคลุมกับสภาพปัญหา และได้มาตรฐานทัดเทียมกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแล้ว ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา ไม่ว่าจะเป็น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางอาญา ทั้งในเรื่องการสืบพยานและการสอบปากคำพยาน

บุคคล การจัดหาให้ซึ่งเอกสาร บันทึกร และพยานหลักฐาน ฯลฯ เป็นต้น ก็ถือเป็นมาตรการสำคัญที่จะช่วยให้การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการศึกษา พบว่า ในระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงด้วยกันแล้ว จะมีก็แต่เพียงประเทศไทยกับประเทศจีนเท่านั้นที่มีสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ไม่มีความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตามต่อกันเลย ทั้ง ๆ ที่อาชญากรรมการค้าหญิงและเด็กกำลังทวีความรุนแรงในภูมิภาคนี้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการเพื่อสร้างความร่วมมือดังกล่าวขึ้นในระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงด้วยกัน เพื่อช่วยให้การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมระหว่างประเทศประเภทอื่น ๆ ไม่เฉพาะแต่การค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในภูมิภาคแม่น้ำโขงเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แต่แนวทางที่เหมาะสมที่สุด ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นในภูมิภาคแม่น้ำโขง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงทั้งหมดประเทศ โดยความร่วมมือดังกล่าวควรกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กโดยตรง ทั้งนี้เพราะลำพังแต่เพียงมาตรการทางกฎหมายภายในของแต่ละประเทศมีอยู่ ไม่เพียงพอในอันที่จะขจัดปัญหาดังกล่าว เนื่องจากปัญหาการค้าหญิงและเด็กได้กลายเป็นปัญหาของภูมิภาค เป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่สลับซับซ้อนเป็นขั้นตอน เป็นระบบ มีเครือข่ายโยงใยอย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินงานในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมไม่ได้เป็นแค่เพียงปัญหาภายในของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อสร้างความร่วมมือดังกล่าวขึ้นในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยควรจะเป็นไปในลักษณะของความตกลงเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กร่วมกันในระดับทวิภาคี หรือในระดับพหุภาคี ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กประสบผลสำเร็จในทางปฏิบัติมากขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

การแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศที่เกิดขึ้นในภูมิภาคแม่น้ำโขงนั้น ต้องอาศัยระยะเวลา ประกอบกับความพยายามอย่างจริงจังของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งนอกเหนือจากการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งประเทศไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม เมียนมาร์

และจีน ต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและจริงจัง เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไปจากภูมิภาคได้ในที่สุด

ซึ่งผู้เขียนมีข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ สำหรับทุกประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ดังนี้

1. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรกำหนดคำจำกัดความของการค้าหญิงและเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้มีความชัดเจนและครอบคลุมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น อาทิเช่น กำหนดให้ความผิดครอบคลุมถึงการกระทำต่อผู้ชายหรือเด็กชายด้วย หรือกำหนดให้การค้าหญิงและเด็ก หมายถึงทั้งที่เกิดภายในประเทศและการค้าหญิงและเด็กข้ามชาติด้วย เป็นต้น เพื่อจะช่วยให้สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหการค้าหญิงและเด็กในภูมิภาคแม่น้ำโขงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรพิจารณาทบทวนมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ไม่เลือกปฏิบัติและให้ความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมกับผู้หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ มิให้ต้องถูกลงโทษในความผิดฐานหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายหรือฐานค้าประเวณี นอกจากนี้ ควรมีมาตรการเพื่อรับหรือยึดทรัพย์สินของผู้ค้าหญิงและเด็ก โดยนำไปชดใช้เป็นค่าเสียหายให้กับหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ รวมทั้งควรกำหนดให้การสมคบกัน การตระเตรียมการ และการพยายามกระทำความผิด เป็นความผิดซึ่งผู้กระทำต้องถูกลงโทษด้วย เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กที่ได้ดำเนินการในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม เนื่องจากมาตรการทางกฎหมายทั่วไปไม่อาจใช้ลงโทษผู้ที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำความผิดได้ และเพื่อให้การพิจารณาคดีการค้าหญิงและเด็กเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายวิธีพิจารณาความของแต่ละประเทศ ควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานค้าหญิงและเด็ก เป็นผู้มีความผิดในการพิสูจน์พยานหลักฐานว่าข้อกล่าวหาไม่เป็นความจริงและควรมีวิธีพิจารณาเป็นการเฉพาะในกรณีและผู้เสียหายเป็นเด็ก

3. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรดำเนินมาตรการเร่งด่วน เพื่อระงับยับยั้งการค้าหญิงและเด็ก โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี รวมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดและจริงจัง ในขณะที่ควรมีการ

บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเข้าเมืองในลักษณะที่ยืดหยุ่น ในกรณีที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้นกลายเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็ก

4. สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ศาล เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ รวมถึงบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ควรเพิ่มโทษ และให้มีการลงโทษอย่างรุนแรงสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ประพฤตินิยมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก

5. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรมีมาตรการที่กว้างขวางและจริงจัง เพื่อป้องกันการค้าหญิงและเด็ก โดยการสนับสนุนให้เด็กได้รับการศึกษามากขึ้น รณรงค์ลดความฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยมวัตถุนิยม รวมถึงการปรับเปลี่ยนค่านิยมที่เห็นผู้หญิงเป็นเพียงสินค้า หรือทรัพย์สิน หรือเครื่องสนองความต้องการทางเพศ ส่งเสริมการกระจายรายได้ไปสู่ชนบท ด้วยการสร้างงาน หรือจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ เพื่อให้หญิงและเด็กมีงานทำ

6. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรสนับสนุนให้มีมาตรการช่วยเหลือเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงและเด็กด้วยแนวทางที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการทางสังคมสงเคราะห์ เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ การหาอาชีพให้ เป็นต้น และควรมีบุคลากรที่ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาการค้าหญิงและเด็กในหลาย ๆ สาขาวิชาชีพ เพื่อให้เข้าถึงและเข้าใจกับความต้องการของเหยื่อ เช่น ทนายความ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

7. แต่ละประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ควรสนับสนุนให้องค์กรเอกชนทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ นอกจากนี้ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับภูมิภาค ควรมีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อให้กาจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็กสามารถกระทำได้อย่างบรรลุผล

8. ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงทั้งหกประเทศ (ไทย, ลาว, เมียนมาร์, เวียดนาม, กัมพูชา และจีน) ควรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงประโยชน์จากการค้า

ประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 (Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others)¹ และกติการะหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Rights) เนื่องจากเป็นมาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก²

9. ควรส่งเสริมให้มีความร่วมมือซึ่งกันและกันในทางอาญาในระหว่างประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง ในลักษณะที่เป็นทางการ ในรูปของสนธิสัญญา อาทิเช่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางอาญา การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสืบหาพยานหลักฐานในคดีการค้ามนุษย์และเด็กข้ามชาติ เป็นต้น

10. ประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงทั้งหมดประเทศ (ไทย, ลาว, เมียนมาร์, เวียดนาม, กัมพูชา และจีน) ควรเร่งดำเนินการเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค โดยอาจเป็นไปในรูปของความตกลงแบบทวิภาคี หรือพหุภาคี ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็กโดยตรง ซึ่งจะทำให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และเด็กที่เกิดขึ้นในภูมิภาคประสบผลสำเร็จมากกว่าที่เป็นอยู่

---

¹ อนุสัญญา ฯ ฉบับนี้ ประเทศพม่าได้ลงนามเมื่อวันที่ 14 มีนาคม ค.ศ. 1956 แต่ไม่เคยให้สัตยาบัน ในขณะที่ประเทศลาวได้ให้สัตยาบันโดยมีข้อสงวนไว้เมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1978 แต่ผลที่สุดแล้ว ประเทศลาวก็ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ฯ ฉบับนี้แต่อย่างไร เช่นเดียวกับประเทศไทย เวียดนาม กัมพูชา และจีน ที่ก็มีได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ฯ ฉบับนี้

² แม้ว่าทุกประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง จะเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 ซึ่งนับได้ว่าเกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์และเด็กก็ตาม แต่กฎหมายระหว่างประเทศทั้งสองฉบับดังกล่าวก็ไม่ได้มีสาระสำคัญที่มุ่งจัดการค้ามนุษย์และเด็กโดยตรง